

STANOWISKO**Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego****Nr 3/2023 z dnia 21.06.2023 r. w sprawie:****nowa inicjatywa polsko - ukraińskich warsztatów z zakresu rejestracji
stanu cywilnego**

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, na podstawie § 5 pkt 1 w zw. z §6 pkt 1 oraz §19 ust.1 pkt 14 Statutu, pragnie wyrazić swoje stanowisko w sprawie pilnej potrzeby podjęcia inicjatywy dotyczącej organizacji polsko – ukraińskich warsztatów z zakresu rejestracji stanu cywilnego

Pragniemy przedstawić Państwu inicjatywę w sprawie nawiązania współpracy z przedstawicielami ukraińskich urzędów stanu cywilnego oraz ośrodkami naukowymi w Polsce i na Ukrainie, w celu wzajemnej wymiany doświadczeń praktycznych i teoretycznych z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz opracowania rozwiązań mających na celu liberalizację i odformalizowanie przepisów i procedur prawnych w tym przepisów umowy bilateralnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych (Dz.U. 1994.96.465).

Kierując się troską o zapewnienie jak najlepszych usług rejestracji stanu cywilnego wykonywanych przez urzędy stanu cywilnego zarówno w Polsce jak i w Ukrainie zwracamy się z propozycją wspólnego zorganizowania pierwszych polsko-ukraińskich warsztatów dla urzędów stanu cywilnego.

Zasadniczym celem powyższej inicjatywy jest umożliwienie poznania praktycznych i teoretycznych aspektów procesów rejestracji stanu cywilnego realizowanych zarówno w Polsce jak i na Ukrainie. Dzięki zdobytej w ten sposób wiedzy chcemy opracować wspólnie ze stroną ukraińską propozycje rozwiązań, które przyczynią się do bardziej przyjaznego dla obywateli obu państw funkcjonowania tego obszaru administracji publicznej zarówno po stronie polskiej jak i ukraińskiej.

Zwrócić należy uwagę, że bardzo dobre relacje między Polską i Ukrainą, wyrażają się także

w rozwijanej idei swobodnego przepływu obywateli obu państw. Jednym z efektów tych działań jest intensyfikacja zdarzeń z zakresu stanu cywilnego obywateli Ukrainy przebywających w Polsce. Śmiało można stwierdzić, że prawie każdego dnia klientami polskich urzędów stanu cywilnego są Obywatele Ukrainy, którzy tak samo często załatwiają sprawy w urzędach stanu cywilnego na Ukrainie na podstawie polskich dokumentów.

Aktualne różnice w sposobie rejestracji stanu cywilnego, wzorów dokumentów, odmiennych procedur, stwarzają wiele trudności biurokratycznych w załatwianiu tak ważnych dla każdego z nas spraw jak np. rejestracja urodzenia dziecka lub aktu zgonu. Aktualne rozwiązania prawne i organizacyjne powodują, że to na obywatelu ciąży obowiązek udokumentowania swojego stanu cywilnego. Obywatel chcąc załatwić sprawę w administracji musi pozyskać we własnym zakresie dokumenty, które potwierdzają jego stan cywilny i następnie dostarczyć do właściwej instytucji. Często okoliczności sprawy powodują, że poza dokumentem tożsamości klient nie posiada innego dokumentu wymaganego do sprawnego załatwienia sprawy.

Opisany model wymiany informacji ma charakter pośredni, bowiem między instytucjami administracyjnymi jest obywatel, który pełni rolę pośrednika w wymianie informacji. Rozwiązanie takie jest bardzo uciążliwe i generuje znaczące koszty zarówno po stronie obywatela jak i administracji. Powoduje, że czas załatwienia sprawy ulega znaczącemu wydłużeniu.

Podnieść także należy, że rola, jaką pełnią instytucje odpowiedzialne za rejestrację stanu cywilnego w obu państwach jest bardzo istotna. To właśnie te urzędy odpowiadają za powstawanie najważniejszych dla każdego obywatela dokumentów. Akt urodzenia jest dokumentem, który identyfikuje każdą osobę w szeroko rozumianej przestrzeni prawno-administracyjnej. Informacje zawarte w dokumentach stanu cywilnego mają znaczenie także dla sprawnego zarządzania każdym państwem w całości. Dane dotyczące liczby urodzeń, małżeństw i zgonów służą do opracowywania prognoz i planów gospodarczych, społecznych, finansowych. Dzięki tym informacjom możliwe jest poznawanie i diagnozowanie naturalnego ruchu ludności.

Dokumenty dotyczące stanu cywilnego są wymagane między innymi w sprawach zatrudnienia, świadczeń socjalnych, nauki, zdrowia, postępowań sądowych. Uznać, zatem należy, że dokumenty stanu cywilnego pełnią podstawową i zasadniczą rolę w kontakcie obywatela z administracją.

Biorąc pod uwagę znaczenie dokumentów stanu cywilnego oraz instytucji, które je wytwarzają uznać należy, że nawiązanie proponowanej współpracy jest zasadne i celowe. Z pewnością przyczyni się do usprawnienia funkcjonowania administracji obu państw. Analiza zagadnienia uwidacznia, że w chwili obecnej do najbardziej istotnych kwestii wymienić należy:

- liberalizacja przepisów umowy bilateralnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych (Dz.U. 1994.96.465),
- usprawnienie procedury wymiany informacji między urzędami polskimi i ukraińskimi,
- liberalizacja przepisów dot. wymogów do zawarcia małżeństwa na terenie Polski i Ukrainy,
- wypracowanie wspólnych rozwiązań i interpretacji przepisów dot. ustalania pochodzenia dziecka, zmian imion i nazwisk, dokonywania zmian w aktach stanu cywilnego, wprowadzania informacji o rozstrzygnięciach sądów w zakresie aktów stanu cywilnego,
- zastosowania nowoczesnych technologii informatycznych w tym AI do procesów rejestracji stanu cywilnego w obu państwach.

Proponujemy, aby realizacja inicjatywy miała charakter warsztatów oraz wizyt studyjnych, w których udział będą mogli wziąć przedstawiciele urzędów stanu cywilnego z Polski oraz Ukrainy, przedstawiciele środowiska naukowego, przedstawiciele podmiotów decyzyjnych w sprawie legislacji przepisów międzynarodowych. Bardzo nam zależy, aby móc pokazać jak, na co dzień są realizowane procesy rejestracji stanu cywilnego w Polsce. Chcielibyśmy także poznać jak funkcjonują ukraińskie urzędy stanu cywilnego, jak wykonują, na co dzień zadania rejestracji stanu cywilnego.

Zależy nam także na dialogu z przedstawicielami nauki w ramach proponowanych spotkań. Istotne jest, bowiem aby ten obszar funkcjonowania administracji stał się polem do intensywnej eksploracji badawczej.

Z pewnością bezpośredni kontakt praktyków i teoretyków omawianych zagadnień jest niezwykle istotny do wypracowania wspólnych rozwiązań i właściwej identyfikacji obecnych barier biurokratycznych.

Zależy nam, aby taka formuła współpracy, wymiany wiedzy i poglądów przyczyniła się do jeszcze lepszego wzajemnego poznania się i rozwoju zawodowego. Proponowaną inicjatywą chcemy także realnie pomóc obywatelom zarówno Polski jak i Ukrainy w codziennym kontakcie z administracją, aby wizyta w polskim lub ukraińskim urzędzie stanu cywilnego była odbierana za każdym razem pozytywnie i z zadowoleniem.

Dążąc do realizacji przedstawionego powyżej przedsięwzięcia niezwykle ważna jest współpraca, do której serdecznie zapraszamy wyrażając potrzebę uwzględnienia w projekcie

Państwa oczekiwań i potrzeb. Szczegóły koncepcji przedstawimy Państwu podczas spotkania, którego termin i miejsce wspólnie zostaną ustalone. W tym celu deklarujemy pełną współpracę merytoryczną, w ramach, której przedstawimy szczegółowe propozycje realizacji idei.

Osobą odpowiedzialną merytorycznie za niniejsze stanowisko jest Sławomir Wojciechowski – Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Nowej Soli.

PREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego

Marek Cebula